

ROMÂNUL

Director
și Redactor resp
ILIE ARDELEAN

Mai sunt oameni de omenie!

În vâltoarea politică din țara noastră, se observă multe lucruri bune — lipsa oamenilor de caracter.

Se practică pe o scară înaltă de mare lichelismul politic. La fiecare doi pași călărești oameni care lingă și ce au scuipat, erii vântul dat numai este vânt, trădează pentru un blid de linte pretenții zeci de ani, ideile lor schimbă ca vremea, trec dintr'un partid în altul fără să aibă remușcări de conștiință. Tipurile acestea de oameni sunt cele mai periculoase pentru societatea în care trăiesc, fiind stăpânite de interese pur materialiste. Scandalul iubirii și ridicării oamenilor nu este cunoscut de aceste tipuri.

În vremurile acestea de decadere morală ne apare în minte figura lui Moșă Gheorghe Țăranul din Prundul din Argeș, în vârstă de aproape 90 de ani, un bătrân politic pentru răscălnăcarea țărănimii — de aproape 50 ani, a mers pe acest drum, drept înainte, neabătut din calea sa, de niciuna din mizele politice pe cari i le făceau cionii din vechiul regat. — În toate le suferea, știind că apăra o cauză sfântă și dreaptă pentru frații săi țărani.

Acest moș trebuie să se urzească. Ca pildă de caracter pentru acei cari mai au un pic de îndoială în gândă dreptății țărănești. Și național-țărăniștii să-și găsească calea și izbânda și a noastră.

Dl Ion Mihalache fost președinte al partidului nostru, a propus, în ședința Comitetului Executiv Central ținută în ziua de 4 Dec. 1938, la București, ca un omagiu adus țărănimii care știe suferi de răbdă și care totuși rămâne credincioasă parolului care-i apăra cu înrădănită interesele ca moșă Gheorghe să fie declarat ca membru de onoare pe viață al susnăuțului for suprem de con-

Să ne apropiem de muncitori

Neîncrederea și răceala pe care organizația de Arad a part. Naț.-Țăr. a arătat-o față de muncitorimea industrială din orașul nostru și lipsa unui program pentru periferii au avut drept rezultat că în opoziție am câștigat sub 500 de voturi la diferite alegeri.

Muncitorimea, indignată de purtarea noastră, s'a desinteresat în mare parte de alegeri. Dovadă este faptul că orașul n'a votat decât în proporție de cca 50% din numărul înscrișilor.

Cine crede că la oraș partidul nostru poate conta pe alte categorii de cetățeni este un iluzionist. Categoriile însărite, de comercianți, funcționari etc. — români sau minoritari — își au simpatiiile lor politice, bazate pe interese personale bine stabilite, față de cei ce au guvernat mai mult, deci le-au dat mai mult. Cari nu intră în categoria aceasta, sunt din acei „cu guvernul” în majoritate, sau credincioșii altor partide politice.

Am constatat personal, în ultimii patru ani de zile, că, față de numărul populației din Arad, noi suntem inexistenți sub raportul electoral. Și nu mi-am putut explica niciodată unele tendințe de a neglija punerea problemei organizării serioase a municipiului, decât ca o teamă de a nu provoca

anumite clarificări, absolut necesare.

Orașul a contat până acum doar prin calitatea de furnizor de șefi — mulți șefi, chiar până acolo unde era indicat elementul rural.

În alegerile generale din 20 XII 1937 s'a constatat că orașul ar putea conta și electoral, din două motive:

1. Într'un oraș mare industrial ca Aradul ne-ar fi fost ușor să obținem câteva mii de voturi în plus dar onoarea partidului ar fi fost salvată.

2. Acțiunea întreprinsă în rândurile muncitorimii, la îndemnul dlui V. Jiuga dela Cluj și cu aprobarea biroului organizației, a avut un rezultat atât instructiv cât și material. Numărul voturilor obținute de noi în oraș a crescut cu 100% față de alte alegeri. Și încă numai cu două zile înainte de alegeri.

Rezultatul ar fi fost de alte proporții, dacă ar fi existat o preocupare permanentă și serioasă, de organizare și educare politică, a miilor de muncitori, în spiritul național țărănesc.

Muncitorimea știe că suntem singurul partid puternic de guvernământ, sincer democrat. Știe că interesele ei aici își găsesc cel mai legal și autentic ecou. Dar nu vrea să fie disprețuită. E în stare, pentru aceasta să-și negheze chiar interesele, cum a făcut

la Arad, votând cu Totul pentru Țară.

Am făcut o primă eroare că am lăsat muncitorimea pradă extremelor. A doua eroare este în ființă; orașul Arad nu are încă un organizator, o organizație serioasă — e o paragină sub raportul politicii noastre.

Încercările cari s'au făcut n'au reușit: și nici nu vor reuși până când nu se va pune sub autoritatea unui om politic de mână întâia, cu autoritatea politică neștirbită și simpatizat de periferie mai ales.

Credem că a ajuns și conducerea la convingerea că nepăsarea trebuie să înceteze.

Orașul Arad trebuie dat, spre organizare temeinică, în mâna unei persoane din Biroul organizației. Este necesar aceasta pentru a evita pentru viitor și a repara toate greșelile trecutului. Dl. președinte sau d. Secretar general, ar fi cei mai indicați în acest scop, ca fiind reclamați de către cetățenii cari se interesează de lupta partidului național țărănesc.

Partidul se află într'o luptă grea și lungă, când nu ne este permis să târguim ideologia noastră democratică și țărăniștă în special — și nici să stăm cu mâinile în sân când d. Iuliu Maniu și Partidul trăesc cea mai grea epocă din istoria lor.

UN CONGRES CULTURAL

Pusderie de întruniri în toată țara. Convoaie de mașini pe drumuri. Sute de mii, și milioane chiar, de sumane fără-nnști sunt purtate din sat în sat pentru a demonstra, pentru a convinge, pentru a pierde vremea și socoteala lor de acasă, Pungi de aur aruncate în vânturi. Injungheri între frați, defaimări reciproce în cel mai ordinar chip. Laudă, minciună, gând de căpătuiala personală. Treabă aproape deloc.

Sunt acestea năbădiile politicianismului corupt.

Și din toată această clocoțală fără sens ce a cuprins deopotrivă pe țărani și târgoveți incendiind întreaga țară, desprindem un gest de o superioară învățătură, aici la Arad. E congresul cultural, E întâlnirea celor ce știu că potecile de mântuire ale acestui neam nu sunt acelea pe cari a apucat-o desmățul unei politici needucate. E inițiativa societăților culturale din părțile noastre. E racheta sclipitoare a culturii, aruncată de câțiva soldați ai ei, într'o noapte cu atâta beznă politică. E semn de vreme nouă, punctat de câțiva muncitori tăcuți din provincie, cari s'au centrat pe acelaș gând: ridicarea culturală.

E dezertarea câtorva din lagărul politic. Inițiatorii acestui congres merită întreaga laudă. Și o merită cu atât mai mult, cu cât fapta lor a presupus o încordată deliberare între tot ce se petrece în țară și între ce trebuie să se petreacă. Potrivirea acestui congres, ca dată, cu cea mai accentuată încordare politică, a presupus — în sufletul celor ce au inițiat lucrul — o lepădare de sine. Căci unii din ei sunt slujbași demni ai unor idei politice. Dar nici unul din ei nu face politicianism în zestre personală. Așa ne-o spune gestul lor.

Și e a doua faptă a acestor oameni cuminți. O știm și pe cea dintâi, care s'a vrut imitată. E FUZIUNEA, de acum câțiva ani, a grupelor culturale pornite disperat la lucru, într'un pluton de muncă: federația societăților culturale din Arad.

Gândul unei victorii culturale e frânt, în conducătorii fostelor societăți federalizate, toate veleitățile, inerente firii omenești, când au renunțat la gloria de comandanți și s'au încolonat în rândurile luptătorilor de rând.

Fapta lor de atunci s'a vrut imitată, că prea multe biruințe culturale avem și cu prea mult simț de egoism. Și acest lucru mai cu seamă în capitală. Dar enoriașii lor nu s'au învrednicit.

Căți înțelegeți inițiativa și oportunitatea congresului cultural, veniți să luați din el gând de faptă bună. E la 30 Ian. 1938, în localul liceului «Moise Nicoară».

I. C. Lascu

„Cum in Gurba, așa 'n Șicula“

de Nicolae Adam

De când s'a înscăunat guvernul dlor Goga-Cuza în fruntea treburilor statului prefectura județului nostru este zilnic asaltată de profitatorii satelor. În stradă și sub poartă, diferite sumane, din toate părțile județului, se amestecă cu hainele negre. Și cum sunt mulți pe afară mă gândesc, ce vor fi pe scări și prin anticameră?... Bătă-o bruma de domnie! că-i foarte lăcomoașă... Ei, și de ce nu?... dacă a dat dragul Dzeu pomana, prost să fi, să rămâi în afară de praznic. Numai cât nu știu, de s'a ajunge pentru toți. Să nu fie și de aceia cari vor păși-o ca baba din povestea fie ertatului meu socru. Această poveste se aseamănă cu proverbul acela cu doi epuri.

lata ce-mi povestea socrul adeseori:

Se zice că odată — nu chiar așa de demult — o bobă din Șicula a prins de veste că sunt două înmormântări în aceeași zi. Atât numai că una era în Șicula și cealaltă în Gurba. Între aceste două sate să tot fie o distanță de 4-5 kilometri. Ce s'a gândit baba... „Merg întâi în Gurba la înmormântare și mânc pomana, iar la întoarcere mai flămânzesc pe drum și prind și mortul de acasă din Șicula, mânc și aici de pomana și nu-mi mai trebuie nici de eină“.

Nici nu mâncă baba de ameză, ci haid la drum spre Gurba să prindă mortul și pomana de acolo. Când, ce să vezi?... Până a ajuns baba la Gurba, mortul s'a îngro-

pat și lumea terminase și cu pomana.

Nu-i nimic, să mângăe baba și o ia la picior să nu scape mortul din Șicula.

Dar, par-că a fost din adins făcută, căci pe când ajunge baba napoi în Șicula, Gata!... să termina-se și aici și înmormântarea și pomana. Iar biata babă merge năcăjită spre casă. Un creștin văzându-o așa amărâtă, o întrebă:

— Da ce ești așa necăjită babo! Iar baba de colo — crezând că, lumea bănuște ceva de necazul ei — îi răspunde doar atât:

Lasă-mă păcatelor, că cum in Gurba, așa'n Șicula!

Și câți, oare, nu o vor păți ca baba?... Să avem numai puțină răbdare, și vom vedea...

PAGINA ECONOMICĂ

De vorbă cu sătenii

Tot despre cooperativa-lăptărie

Că e necesar să ne unim, o știe toată lumea. Că trebuie să căutam mijlocul cel mai bun pentru a ne putea valorifica truda, e lucru fără îndoială. Rămâne doar, să începem lucru, dar toți deodată. Toți plugarii dintr'o comună, fără deosebire de starea lor materială. Și cu ei: copiii și femeile lor, preotul și învățătorul satului — la gândul bun fiecare își poate avea treaba lui.

Înainte de a se hotărî însă, la ce anume treabă să înceapă, se cere o chibzuință, o sfătuire, și un plan de lucru. Pentru că, să vedeți oameni buni, nu orice lucru se potrivește țăranilor și nu toate satele sunt potrivite pentru orice faptă. Sunt sate lângă oraș și sunt altele la sute de kilometri depărtare. Sunt unele lângă păduri, altele pe câmp unde nu găsești nici petec de umbră. Unele au pământuri vâroase, bune pentru vie, altele au lut bun pentru olărie. Și ce greșală mare ar fi ca sătenilor din țarină cu lut galben să le vină pofta să-și pună toată truda în a planta vii, fără să se gândească măcar unul că ar fi mai bine să-și construiască un cuptor de oale!

Așa dar, după sat, după loc, după posibilitățile locului, trebuie aleasă fapta.

Unde trebuie să ia ființă o cooperativă lăptărie? Depărtarea de oraș, după cum nici apropierea, nu împiedică cu nimic, strângerea laptelui și fabricarea lui. Deosemeni nici dealul și vâlea. La ceace trebuie să băgăm de seamă, când ne hotărâm să înființăm lăptăria este: *întinderea izlazurilor, pășunelor*. Dacă este destul loc pentru pășunat, înseamnă că vite multe pot trăi în acel sat. Observați, câte iugăre sunt lăsate de pășune și socotiți câte vite pot trăi în satul Dv., punând pentru fiecare cap de vită 2 jugăre. Și, nu luați hotărârea prea grăbit, gândiți-vă și la traiul de iarnă al vitelor! Socotiți apoi ce fel de vite s'ar potrivi: oi, capre, vaci. După ce v'ați convins că locul e prielnic pentru creșterea vitelor, căutați să convingeți și pe vecinul ori prietenul Dv. că e necesar un mijloc de a câștiga mult de pe urma acestor vite.

Și că mijlocul nu i altul, decât *lăptăria-cooperativă*, adică lăptăria mea, a ta și a tuturor din sat, nu alui domnu Rosenberg, Kohn ori cine știe ce străin pripășit pela noi, om care, neam de neamul lui, n'a trăit la coada vitei.

Dacă sunteți de un gând, cât mai mulți, dacă se poate toți plugarii dintr'un sat, atunci faceți semnul crucii și porniți cu Dumnezeu la lucru.

Cari sunt formele legale de înființare? Cereți printr'o carte postală, cu ramburs, dela „Centrala Cooperativelor de Organizare, îndrumare și Control” din București str. Nr. 4 (patru) bucăți Statute pentru *Cooperativa de aprovizionare, producție și valorificare*. Odată sosit Statutele, adunați-vă toți la școală ori la casa culturală. Chemați la această adunare și pe un cunoscător al formalităților de constituire. Dacă nu cunoașteți pe nimeni, adresați-vă ori „Corpul Contabililor Cooperativi, secția Arad, care are sediul la Federația Zorile din Arad și Inspectoratului cooperatist din Timișoara. La cerere, chiar și ziarul nostru vă poate trimite un specialist.

În această adunare, veți hotărî următoarele: a) numele cooperativei, b) sediul cooperativei, c) valoarea unei părți sociale, d) răspunderea asociaților, e) numărul consilierilor, f) ce operațiuni poate face cooperativa, g) comunele cu cari poate lucra societatea. După toate acestea, fiecare om prezent la adunare va subscrie numele său, în tabloul dela sfârșitul Statutului. Semnăturile se vor face în toate cele patru Statute și vor fi autentificate de primarul comunei, care trebuie să fie de față. În aceste tablouri se va însemna și suma cu care se obligă fiecare să contribuie. Se va avea grijă ca fiecare subscriitor trebuie să verse imediat a zecea parte din cât a scris, plus o taxă de înscriere. Taxa de înscriere se plătește odată pentru întotdeauna și ea se fixează de *adunarea de constituire*, căci așa se cheamă această întrunire.

După ce au semnat toți în Statute, se alege consilierii al căror nume se trece în statut. Se alege apoi doi oameni mai pricepuți cărora li se vor preda *imediat*: cele 4 Statute completate și suma încasată (adică 1/10 din totalul capitalului scris și taxa de înscriere).

Deocamdată atât. Până săptămâna viitoare, pregătiți ceva din cele ce v'am spus. Că vom merge mai departe.

Ion Bolovan

In loc de zahăr reduceri la carne

Guvernul în loc să scoboare prețurile la diferite produse de fabrică, zahăr, petrol, etc. așa cum promisesese, reduce, prin măsurile luate de Comisiile interimare, cum este cazul în Arad, prețurile produselor țărănești.

Nedumirirea, produsă de aceste măsuri este generală. Asta cu atât mai mult cu cât se știe dinainte că cele mai multe măsuri, privitoare la prețurile articolelor de mare necesitate se vor lua cu scopul de a câștiga bunăvoința mulțimii de alegători.

Ori, mulțimea de alegători e la țară. Țărănimea cu votul ei contează în alegeri iar nu funcționăria dela orașe.

Nu înțelegem că de ce întârzie măsurile de simțitoare reducere a prețurilor acelor produse ce se vând la țară, și le reduce pe acelea pe cari le vinde țărănimea?

De vreme ce noi privim lu-

loarea unei părți sociale, d) răspunderea asociaților, e) numărul consilierilor, f) ce operațiuni poate face cooperativa, g) comunele cu cari poate lucra societatea. După toate acestea, fiecare om prezent la adunare va subscrie numele său, în tabloul dela sfârșitul Statutului. Semnăturile se vor face în toate cele patru Statute și vor fi autentificate de primarul comunei, care trebuie să fie de față. În aceste tablouri se va însemna și suma cu care se obligă fiecare să contribuie. Se va avea grijă ca fiecare subscriitor trebuie să verse imediat a zecea parte din cât a scris, plus o taxă de înscriere. Taxa de înscriere se plătește odată pentru întotdeauna și ea se fixează de *adunarea de constituire*, căci așa se cheamă această întrunire.

După ce au semnat toți în Statute, se alege consilierii al căror nume se trece în statut. Se alege apoi doi oameni mai pricepuți cărora li se vor preda *imediat*: cele 4 Statute completate și suma încasată (adică 1/10 din totalul capitalului scris și taxa de înscriere).

Deocamdată atât. Până săptămâna viitoare, pregătiți ceva din cele ce v'am spus. Că vom merge mai departe.

Ion Bolovan

ACȚIUNEA DE IEFTINIRE A VIEȚII

Nouile prețuri maxime în Arad

Comisia interimară a maximizat în felul următor prețurile alimentelor și articolelor de primă necesitate.

1. Prețul pâinii și al făinei rămâne neschimbat.
2. Carnea de vită s'a redus: cl. I dela 25 la 23 lei kgr. cl. II dela 20 la 18 lei kgr.
3. carnea de porc: cl. I 29 lei kgr. cl. II 27 lei kgr.
4. Untura topită 38 lei kgr. Slănina 29 " " Osanza 33 " " Jumările 30 " "
5. Prețul laptelui s'a fixat la 5 lei kgr. în piață și 6 lei kgr dus acasă.
6. Prețul lemnelor de foc despicate: 68 lei 100 kgr. la depozit 70 lei 100 kgr. aduse acasă.

Reduceri făcute la prețurile alimentelor

Măsuri și efecte

Comisia interimară a orașului Arad, urmând, probabil, dispozițiunile de sus, a dispus reducerea prețurilor la unele articole de primă necesitate, stabilind prețuri peste care nu se poate trece.

Măsurile luate de comisia interimară sunt vrednice de toată lauda, dacă le contemplăm din punctul de vedere al consumatorului din oraș și dacă refuzăm să reflectăm cătuși de puțin asupra efectelor lor. Nouă orășenilor ne convine de minune să vedem prețurile cărnei, laptelui, slăninei, untului și lemnelor, reduse cât mai mult. Plătim mai puțin și asta ne place.

Cercetând mai de aproape urmările acestor măsuri vom ajunge la concluzia că nu e viața atât de frandafirie și nu e așa de mult ușurată, de pe urma maximalizării, cum s'ar părea. Nu este indiferent, nu poate fi indiferent pentru un om cu scaun la cap, că dă azi cu 1 leu cu 2 lei mai mult pentru un articol de bună calitate iar mâine, indiferent de calitate, va da tot cu atâși lei mai puțin. Și asta pentru un simplu motiv că negustorul va căuta să-și recupereze câștigul pe care-l pierde, așezând pe pulțul său o mărfa pe de două ori mai inferioară decât a fost scăderea la preț. Celui care cunoaște și va reclama li va spune: „la acest preț nu pot da ceva mai bun”. Vorbim bine înțeles de carne.

Am putea vorbi și de lemne căci în dispozițiile publicate nu se arată la ce esență se referă prețul dat de 68 și 70 lei pentru suta de kg.

Problema mai are un aspect. Carnea de porc se obține din porc, cea de vită se obține prin tăierea boilor, vacilor, vișeilor. (Precizăm acest lucru deși avem toată convingerea că nici cetății noștri și nici domni din comisia interimară n'au nevoie de ele).

S'a scăpat însă din vedere mai înainte ceace arătasem mai sus, adică impunerea ca-

lității, iar al doilea s'a scădin vedere că animalele, porci, vaci etc. se cumpără la țară.

Dacă măcelarului i se impune un preț maximal el va căuta să reducă, la rândul său, prețul de cumpărare. Aceasta avea un efect nedorit la țară, căci ieftinirea cu 2 lei la porc făiaț, în oraș, va avea drept consecință o reducere la prețul porcului viu cu 3 sau 4 lei, la țară.

Fără să mai continuăm această coardă, punem în discuție: Vom avea noi cei din oraș pentru prețurile reduse aceeași calitate de carne?

Iar pentru țărani punem chestiunea: intrucât vor fi ei satisfăcuți, de actualul regim dacă produsele lor vor pierzi la preț? Nu sunt ei loviți în mai acolo unde sunt mai sensibili, căci unicul lor izvor de venit, în timp de iarnă, e vânzarea animalelor și produselor animale?!

SCUMPETE

O comparație a prețurilor articolelor de primă necesitate din 1933 și cele de azi

Adversarii Partidului Național-Tărănesc nu confeneș nici după 4 ani de zile, de încheierea guvernării lui, în care treburile statului s'au fost conduse, spre nenorocirea țării, de guvernul dlui G. I. Tărăscu, să bârfească și să acuze acest partid prezentându-l ca pe marele vinovat al tuturor relelor.

Micii funcționari din capitală au întocmit un memoriu în care ei arată în ce măsură răscumpert viața în timpul guvernării liberale, adică dela 1918 până azi.

I. — La 1933, kilogramul zahăr era 21 lei, astăzi 33, cu 12 lei în plus.

II. — La 1933, Untdelemnul 21 lei, astăzi 32, cu 11 lei în plus.

III. — La 1933, Orezul 18 lei, astăzi 28 lei, cu 10 lei în plus.

IV. — La 1933 Săpunul 16 lei, astăzi 26 lei, cu 10 lei în plus.

V. — La 1933, Fasolea 7 lei, astăzi 16 lei, cu 9 lei în plus.

VI. — La 1933, Carnea de vacă 16 lei, astăzi 30, cu 14 lei în plus.

VII. — La 1933, Carnea de porc 24 lei, astăzi 40 cu 16 lei în plus.

VIII. — La 1933, Slănina 29 lei, astăzi 40 cu 11 lei în plus.

IX. — La 1933, Ceapa 3 lei, astăzi 8 cu 5 lei plus.

X. — La 1933, Brânza 24 lei, astăzi 48 cu 24 lei plus.

XI. — La 1933, Lemnele 16 lei, astăzi 100 450 lei plus.

XII. — La 1933, perechea pingele 70 lei, astăzi 120, cu 50 lei plus.

XIII. — La 1933, Stofa de trul 400-500 lei, astăzi 700-800 cu 300 lei plus.

Gânduri dela Centru... și altele

Scriem aceste rânduri, și lele cu intențiunea de a face cunoscut tuturor felul cum învește Conducerea centrală isțunea Secretarului general organizației.

O organizație județeană poate fi asemănată cu o mașină care poate să bată recorduri să câștige premii. În legătură cu aceste victorii se vorbește întotdeauna despre calitățile și destoinicia conducătorului (șoferului), dar nu se uita niciodată condiția sine qua non, motorul — sufletul mașinei.

Nici recorduri și premii, fără motor, nu va câștiga mașina; fără conducător. Dar, ai puțin strălucitoare acestea, dacă nu există acea armonie, echilibrarea perfectă a tuturor pieselor interne și externe care dau ceea ce numim mașină.

Motorul, sufletul, unei organizații politice, este Secretarul general; — despre el vorbim acum.

„Iată ce scrie despre dânsul Dreptatea“ din 14 Ian. 1938 pag. 2-a col. 3-a jos:

„Se pretinde secretarului general al organizației, nu numai cunoașterea exactă a situației din

circumscripțiile electorale; nu numai valoarea reală a conducătorilor din aceste circumscripții și raportul de forță dintre partide; nu numai elementele de muncă și devotament... ci și mai cere secretarului general multă perspicacitate, circumspecție, putere de acțiune, spirit de prevedere și sinceritate față de partid, în acțiunea ce desfășoară...“

„În viața de partid secretarul general al organizației este șeful de stat major al comandamentului; asupra lui cade sarcina organizării și tot asupra lui răspunderea aptei...“

Aceasta este concepția partidului Național-Tărănesc despre Secretarul general: Șeful de stat major al Comandamentului.

Nu numai analiza acestei concepții este capabilă să ne dea o idee despre importanța covârșitoare a secretarului general despre munca și răspunderea lui, despre tactul și tactica sa.

Dacă toate calitățile pe care Centrul le cere secretarului general sunt absolut trebuitoare și ca șef de stat major, alte organe sunt mai puține, totuși una: SINCERITATEA este necesară întregului comandament și ea ar fi inutilă și demoralizantă dacă ar aparține numai secretarului general.

Revenind la asemănarea cu mașina, trebuie înțeles că sinceritatea este întocmai ca acel principiu de direcționare care,

pornind dela volan se exercită asupra barei de direcție, antrenează motorul și toată construcția spre atingerea scopului dorit.

Într-o organizație, în care credința și interesul general de partid primează față de alte interese, nu poate fi altfel. Dacă este altfel, este semn de descompunere, de moarte a organizației. În acest caz, datorită seierării general este să răscolească conștiințele curate, să dinamizeze energiile latente, să scoată la suprafață energii proaspete — cu alte cuvinte să readucă organizația la viață.

Importanța misiunii secretarului general este așa de obșnuită conștiinței de partid, încât totdeauna și în orice organizație, acest organ și-a putut îndeplini rolul său covârșitor, trecând peste orice piedici.

Aceasta este concepția despre secretarul general și așa îl vrea Partidul.

Și odată cu aceasta, mi se pare că s'a definit raportul ce trebuie să existe între toate organele de conducere ale unei organizații.

Mai sunt oameni de omenie!

(Continuare din pag. 1-a)

ducere a partidului țărănilor.

A fost o clipă cu adevărat înălțătoare când rectori de universități, profesori universitari, generali eroi, foști miniștri, membrii ai Comitetului Central Executiv, au ratificat cu aplauzele lor nesfârșite propunerea Dlui Ion Mihalache.

Din acest mare moment politic țărănimea noastră va căpăta o însuflețire și mai mare văzând că în jurul ei s'a grupat tot ce națiunea are aceasta a putut da mai de valoare spre a-i apăra dreptul la viață pe pământul strămoșesc.

Pe linia Arad-Brad din nou reducere

Am arătat în numărul nostru trecut că, absorbiți de treburile politice, guvernării uitaseră de oropsiții moși și, datorită unei grabe nechibzuite au ridicat reducerea de 50% la biletele de călători pentru persoane și la tariful pentru transportul mărfurilor, pe linia Arad-Brad.

Astăzi suntem în măsură să anunțăm că cei în drept au revenit asupra măsurii astfel că redu-

TRACTOARELE domnului președinte

De multe ori am spus-o că liberalii sunt o pătură de oameni din societatea românească cu o mentalitate aparte. Am arătat și noi și alții că liberalii confundă avutul public cu avutul particular, că ei cred și au toată convingerea că în timpul guvernării lor tot ce este al statului este mai înainte de toate a lor, iar ceea ce este al lor e bine și pe merit câștigat.

Au protestat, s'au infuriat împotriva afirmațiilor noastre și au șters cu creionul cenzurii tot ce-am scris în legătură cu asta. Noi, am așteptat timpul, care nu putea să nu vină, în care să dovedim afirmațiile noastre. Și timpul a sosit. Dreptatea pentru întronarea căreia luptăm se arată mai curând sau mai târziu.

Zilele trecute s'a răspândit în tot orașul Arad știrea că actualul prefect al județului d. Dr. Barbu a dispus, prin organele sale subalterne, ca cele 4 tractoare, proprietatea Camerei de Agricultură, aflătoare pe proprietatea din Curticiv a dlui Adam Iancu să fie restituite fără nici o amânare acestei Camere.

D. Dr. Barbu a săvârșit o faptă bună pentru care îl felicităm. Suntem adversari politici dar dăm Cesarului ceea ce este al Cesarului.

Dar cine este d. Dr. Adam Iancu? Ar trebui să-l cunoască întregul județ și n'ar trebui să-l prezentăm noi. Nu e cunoscut totuși, deși a fost reprezentant al județului în Camera deputaților timp de 4 ani de zile. Nu-l cunosc decât foarte puțini deși a fost tot atâta vreme și președinte al Camerei de Agricultură a județului Arad.

În această din urmă calitate dsa, primind dela Minister câteva tractoare pentru „mecanizarea a-

griculturii“ din acest județ, urmând principiul liberal, a dispus ca din aceste tractoare patru să fie duse pe moșia dsale, unde au fost folosite, așa credem, fără nici un drept.

Plecând dela putere partidul din care făcea parte d. președinte a uitat că tractoarele nu sunt proprietatea dsale și că ele

trebuie restituite instituției proprietare. A fost nevoie de intervenția autorității.

Am semnalat cazul ca să dăm și această ilustrație despre felul cum au gospodărit liberalii.

Cetitorii vor ști să aprecieze cazul și să-l comenteze după merit.

23 Ianuarie 1938

Comemorarea lui Gustav Augustini

O inițiativă vrednică de toată lauda. Și lauda i se cuvine Asociației Culturale „ASTRA“, despărțământul Arad.

Cei cari au luptat pentru emanciparea și liberarea poporului român de sub domnia maghiară, au suferit persecuții și în cele din urmă n'au avut satisfacția să vadă cu ochii lor împlinirea idealului pentru care s'au jertfit, au bine meritat dela acest popor și s'au făcut vrednici de admirația urmașilor și de pioase aduceri aminte.

Gustav Augustini, născut în anul 1851 și mort în anul 1900, n'a fost român. A fost gazetar slovac, dar a luptat cu același entuziasm pentru cauza tuturor minorităților din fosta monarhie austro-maghiară. A scris la „Tribuna“ din Sibiu și la „Tribuna Poporului“ din Arad.

Aportul său și sacrificiile sale aduse pe altarul națiunii române sunt cu atât mai prețioase și trebuie să ne fie cu atât mai dragi, căci venau dela un om străin de neamul nostru, dar cunosător al suferințelor noastre.

In sacrificiile lui Gustav Augustini, în legătura sufltescă creată pe același plan de luptă între el și luptătorii români contemporani și națiunea română, găsim lămurirea nedestructibilor legături ce unesc azi cele două popoare cel român și cel slovac respective ceh.

Din negura trecutului de eroice fapte se desprind figuri ce ne amintesc de suferințele comune și ne îndeamnă să rămânem credincioși idealului realizat, pe aceeași linie a luptelor comune, ce trebuie să ne găsească alături, și astăzi ca în trecut, umăr la umăr, căci patrimoniul, dobândit, prin sacrele lor jertfe, este jinduit de aceia cari îl dețineau pe nedrept.

Aducerea aminte de Gustav Augustini ne onorează și ne învrednicește pe noi românii să ne bucurăm multă vreme înainte de fructul biruinței luptelor în care el a avut un bogat aport.

Cinci porunci pentru 1938

Un ziar din Anglia a publicat într'un trecut număr al său cinci porunci pentru anul 1938 pe cari le recomandă tuturor englezilor din marele imperiu britanic.

Le reproducem și noi și recomandăm românilor din modesta noastră patrie, în credința că dacă ele sunt bune pentru englezi nu pot fi rele pentru români.

Iată-le:

1. Fă tot ce-ți stă în putință ca patria noastră să fie scutită de război, de samavolnicii și teroare, chiar dacă toată Europa ar proceda altfel.

2. Dă sprijinul tău la organizarea apărării naționale a Marii Britanii (noi vom zice a României) ca să ne putem apăra de orice atac străin.

3. Respinge din toate puterile tale orice acțiune care tinde să împiedece bărbații și femeile noastre să spună

și să scrie ceea ce gândește

4. Câtă să sprijinești acțiunea care urmărește asigurarea pentru fiecare englez (român) a unei locuințe bune și confortabile, posibilitate de muncă și retribuție corectă.

5. Înțelege că oricâte greșeli săvârșim Anglia este totuși patria cea mai liberă, cea mai dreaptă cea mai avansată dintre toate țările lumii.

NOTĂ R.: Regretăm că la acest din urmă punct nu putem trece în paranteză România așa cum am dori. Cetitorul, meditănd va înțelege de ce.

Tradiționala petrecere românească **BALUL GLORIEI** se va ține în ziua de 22 Ianuarie a. c., orele 22, în saloanele hotelului Central din Arad.

Două excelente orchestre de dans Diferite surprize.

Dizolvarea parlamentului

Nouile alegeri fixate pentru sfârșitul lui Februarie

Anularea semnelor electorale vechi

Modificarea legii electorale.

Protestul partidelor de opoziție

Luni înainte de masă s'a răspândit șovonul că parlamentul ales în zilele de 20, 22 și 28 Decembrie 1937, care încă nu se constituise, a fost dizolvat printr'un decret regal, iar Corpul electoral a fost convocat pentru ziua de 20 Februarie.

Reprezentanții partidelor s'au grăbit să depună listele candidaților la Tribunal însă primirea listelor, deși erau întocmite în conformitate cu legea electorală cunoscută de toată lumea, a fost refuzată de președintele tribunalului, pe motivul că convocarea corpului electoral nu apăruse încă în Monitorul Oficial.

Câteva zile mai târziu ne-a sosit vestea dela București cumcă nouile alegeri au fost stabilite pentru sfârșitul lui Februdrie sau primele zile ale lui Martie.

Legea electorală modificată

Marea surpriză a fost însă știrea că legea electorală veche a fost modificată printr'un decret regal.

Modificarea este făcută în sensul că listele pe județe nu vor mai purta un număr de ordine după cum se prezintă la Tribunalele de către reprezentanții partidelor, și vor avea numărul dobândit de către lista depusă în Capitală.

Cu alte cuvinte lista partidului național-țărănesc din Arad, Bihor, Hunedoara etc. va avea numărul listei din București. Reprezentanții din județe nu vor mai avea grija depunerii listelor, această grijă rămâne pe seama celor din Capitală.

Nouii semne electorale

O altă inovație adusă de decretul modificator este aceea a semnelor electorale. Se știe că fiecare partid își avea semnul său electoral bine cunoscut. De pildă partidul național țărănesc avea

până la această modificare, semnul său distinct: ROATA.

Noua lege șterge toate semnele vechi și introduce un nou sistem fiecare listă pornește cu semn „DISTINCTIV” unul, două sau mai multe puncte. Numărul punctelor este determinat de numărul de ordine obținut de listă.

Astfel am aflat că lista partidului dela putere va purta un punct fiind prima (!) prezentată la Comisia Electorală Centrală. Lista național țărănistă va avea cinci (5) puncte reunindu-i numărul de ordine cinci.

Protestul partidelor de opoziție

Partidele de opoziție au prezentat la Consiliul legislativ un protest comun împotriva modificării de ultimă oră a legii electorale.

Până la nouile dispoziții ele se abțin să depună liste de candidații în județe, considerând că modificarea este un abuz și urmărește asigurarea majorității de voturi în favoarea guvernanților prin producerea de confuzie în alegători obișnuși și deprinși cu practica alegerilor din trecut.

Administrator:

Gheorghe Merlea

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:
str. V. Goldiș (f. Românului) Nr. 6.
PUBLICAȚIUNILE se primesc la administrator
ABONAMENTUL:
Pentru țărani 100 Lei pe an
Pentru orășeni 200 Lei pe an
Pentru instituții Pe un an 1000 Lei
în străinătate dublu.

Federația Societăților Culturale din Arad

Invitație

Cu onoare sunteți invitat a lua parte la primul

Congres Cultural

al federației noastre, care va avea loc **Duminică 30 Ianuarie 1938**, în sala de festivități a liceului „Moise Nicoară din Arad, cu următorul

Câmpul muncii

Nedumerirea muncitorului de azi ȘTIR

Intre democrații și dictatori se dă azi o luptă înverșunată pe viață și pe moarte. Democrațiile vreau să apere și să mai lărgească drepturile muncitorului și să-i asigure un trai mai bun, o viață mai omenească; dictatorii vreau să răpească drepturile câștigate de muncitori pân'acuma, și să-l facă rob în slujba burgheziei, să-i interzică de a cere o bucată de pâine de pe masa cu cozonac a stăpânului, să-i refuze dreptul la viață.

În fața acestei lupte muncitorul stă nedumerit, neștiind unde-i locul lui, deoarece conducătorii lui, aleși de el, dintre ai lui l'au trădat, căci din locurile unde au fost puși (Camera de Muncă, Așig. Sociale, etc.) ca să vegheze asupra intereselor fraților lor muncitori, au făcut izvor de îmbogățire, uitând de ce au fost trimiși acolo.

Muncitorul de azi stă, nefăcând nici o mișcare de apărare, față de loviturile de topor ale dictatorilor, răpitori de drepturi civice. El stă pe loc și i e teamă să acorde încredere — pentru că l'au trădat — cum să aibă încredere în alții, cari nu sunt încă în număr destul de mare, muncitori de fabrici, ateliere. El refuză să se unească cu țărani, alături de cari se găsește atâți intelectuali, reprezentând toată suflarea socială. Așchia vin totuși în numele democrației cerând încredere și chemând la luptă pentru salvarea democrației. Deci teama muncitorului e greșită!

Să știți frați muncitori că acești oameni, — muncitori și intelectuali — din toate păturile sociale de azi, sunt adevărați, susținători ai democrației, cari nu vin să rostească în fața noastră programe nerealizabile, ci vin cu un singur deviz, un singur cuvânt: **DREPTATE!** Și totuși acest cuvânt conține, tot ce doriți voi, o viață mai bună, mai ușoară, cu mai puține gânduri și libertatea mult dorită. Căci acolo unde există dreptate, nu mai poate exista situația de exagerată inferioritate de azi când muncești pentru o bucată de pâine uscată și amară, în vreme ce trântorii trădesc într'un exorbitant lux, să n'ai dreptul de a vorbi, să n'ai dreptul de a cere ca, pentru cotizațiile grele, plătite la Casa Cercuală, să fii tratat cum se cade, să plătești Camera de Muncă, — care e menită să-ți apere drepturile tale — fără să reușească a face față menirii sale. „Dreptate” înseamnă democrație și democrația înseamnă o viață mai bună pentru muncitor.

Această „dreptate” e susținută de Partidul Național-Țărănesc sub președinția democratului Iuliu Maniu.

Muncitori adunați-vă sub steagul acestui partid, care este singur menit să apere democrația și care partid n'are să trădeze niciodată încrederea acordată de voi. Să răspundem uneltirilor dictatoriale unindu-ne cu adevărații democrați și să pornim la luptă pentru deviza noastră: **DREPTATE!** Gh. Merlea

PROGRAM:

Înainte de masă, la orele 11.30: 1. Cuvântul de deschidere al dlui dr. Iustin Marșieu președintele federației. 2. Cuvântul P. S. Sale Andrei Mager, Episcopul Aradului. 3. Salutul oaspeților. 4. „Supremația culturii românești la granița de Vest”, conferința dlui prof. Al. Constantinescu.

După masă, la orele 4: 1. „Monografia românească a jud. Arad”, raportul dlui dr. Cornel Radu, directorul spitalului de copii. 2. „Iniințarea arhivelor arădane”, raportul P. C. Sale icon. stavr. dr. Gheorghe Ciuhandu. 3. „Rostul Palatului Cultural în promovarea culturii arădane”, raportul dlui Ascaniu Crișan, directorul liceului „Moise Nicoară”. 4. „Importanța săpăturilor arheologice în jud. Arad”, raportul dlui dr. Lazar Nichi directorul Palatului Cultural. 5. „Iniințarea unui muzeu etnografic la Arad”, raportul dlui dr. Caius Lepa, directorul școlii normale. 6. Discutarea rapoartelor și propunerii.

Seara, la orele 9, va avea loc o masă comună. Comitetul

SPORT

România și Jugoslavia membre în comitetul C. E. C.

În cele două ședințe ținute de C. E. C. la Beograd, în zilele de 15 și 16 crt. s'a ajuns la o situație extrem de importantă pentru fotbalul românesc.

România și Jugoslavia după ce au fost admise cu câte două echipe îi competiție au fost cooptate ca membre în comitet și cu drept de vot în viitor.

S'a mai decis totodată viitoarea ședință să aibă loc la Viena la 9 și 10 April iar următoarea la București.

În acest an în C.E.C. România va fi reprezentată de câștigătorii seriei „A” și ai Diviziei Naționale, în viitor de campionul național și de câștigător „Cupei României.”

Pregătirile Gloriei

ARAD. — D. ing. Mihai Tripa, președintele Gloriei, împreună cu dnii: ing. Șincai, Popescu, Bozgan, dr. Petrovici și dr. Ciumpila, membrii comisiei tehnice, lucrează intens la alcătuirea programului de lucru pentru sezonul ce se apropie. Comitetul intenționează ca

la alcătuirea echipei să se introducă mai multe elemente tinere românești. În săptămâna viitoare se va ține o ședință importantă când se vor lua măsuri definitive și se va lua în discuție chestiunea antrenorilor, căci Nadler a finit de cuvânt să ne părăsească.

CORSO

Cinematograf de premiere. Telefon 20-65

Dragoste și ura într'un film magnific și indusător

Lil Dagover, Peter Peterson, Albrecht Schönhals în

SONATA KREUTZER

după romanul lui LEON TOLSTOI

— „un film pe care nu-l veți uita niciodată” —